

ชื่อเรื่อง: คุณลักษณะ และอาชีพของผู้ใช้สารเสพติด
ผู้วิจัย: สุกุมมา แสงเดือนฉาย, นันทา ชัยพิชิตพันธ์, สำเนา นิลบรรพ์, ธัญญา สิงห์โต
ปี: 2555

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะอาชีพ ความต้องการประกอบอาชีพและความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะพื้นฐานกับการประกอบอาชีพของผู้ใช้สารเสพติดที่เข้ารับการรักษาในสถาบันธัญญารักษ์ และศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดภูมิภาคทั้ง 6 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 720 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงปริมาณ จำนวน 696 คน และกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 24 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ชุด คือ 1)แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับอาชีพของผู้ใช้สารเสพติด และ 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับอาชีพของผู้ใช้สารเสพติด ซึ่งตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม – เมษายน 2555 เป็นเวลา 45 วัน การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าไคสแควร์ (Chi-squares)

ผลการวิจัยข้อมูลพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีอายุเฉลี่ย 30 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 48.3) รองลงมาคือประถมศึกษา (ร้อยละ 26.7) สารเสพติดที่นิยมใช้คือยาบ้า (ร้อยละ 55) สุรา (ร้อยละ 23) และไอซ์ (ร้อยละ 13) ตามลำดับ โดยเฉพาะไอซ์เป็นสารเสพติดชนิดเดียวที่ผู้หญิงใช้มากกว่าผู้ชายถึง 2 เท่า
2. อาชีพของผู้ใช้สารเสพติดพบว่า ว่างานมากที่สุด (ร้อยละ 22.2) สำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพพบว่าอาชีพหลักส่วนใหญ่คืออาชีพด้านพาณิชย์และบริการ (ร้อยละ 16.6) รองลงมาคือด้านเกษตรกรรม (ร้อยละ 14.7) และแรงงานรับจ้าง (ร้อยละ 13.6) ส่วนอาชีพเสริมมีทั้งการรับจ้างทั่วไป เป็นช่างต่าง ๆ ทำนา ทำสวน ทำไร่ ค่าขาย ขับมอเตอร์ไซด์รับจ้าง สำหรับความต้องการฝึกอาชีพพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ใช้สารเสพติดต้องการฝึกอาชีพด้านช่างอุตสาหกรรมมากที่สุด (ร้อยละ 28) รองลงมาด้านเกษตรกรรม (ร้อยละ 21) ด้านคหกรรม (ร้อยละ 16) ศิลปกรรม (ร้อยละ 14) และพาณิชย์และบริการ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะพื้นฐานกับการประกอบอาชีพของผู้ใช้สารเสพติดที่เข้ารับการรักษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสารเสพติดที่ใช้มีความสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเหตุผลของการใช้สารเสพติดครั้งแรกที่เกิดจากความอยากรลอง เพื่อการทำงาน/ประกอบอาชีพ และเพื่อนชวน หรือใช้ตามเพื่อนเป็นแพ้นั้นของวัยรุ่น ลดความอ้วน และช่วยแก้ปวดท้อง มีความสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับเหตุผลของการใช้สารเสพติดอย่างต่อเนื่องเพราะติดใจในรสชาติ เพื่อการทำงาน/ประกอบอาชีพ มีความสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าควรมีมาตรการป้องกัน และเฝ้าระวังการใช้สารเสพติดในกลุ่มที่เสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด ได้แก่ กลุ่มว่างงาน กลุ่มผู้ที่มีลักษณะการทำงานที่ใช้แรงงาน กลุ่มผู้ทำงานกลางคืน การทำงานเป็นกะ และการดำเนินการช่วยเหลือในกลุ่มอาชีพเหล่านี้ควรอยู่ในลักษณะบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการฝึกอาชีพ การพัฒนาฝีมือแรงงาน และหน่วยจัดหาแหล่งงานเพื่อรองรับอาชีพ